

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KOMISIONERI PËR MBROJTJEN NGA DISKRIMINIMI
KOMISIONERI

Nr. 779/4 prot.

Tiranë, më 09. 06. 2026

V E N D I M

Nr. 163, datë 09. 06. 2026

Bazuar në nenin 32 dhe nenin 33 të ligjit 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi shqyrtoi ankesën nr. 95, datë 21.04.2026, të V. P., kundër Ministrisë së Arsimit dhe Ndërmarrjes së Shërbimeve Mbështetëse të Arsimit dhe Çerdhes, Bashkia Korçë, në të cilën pretendon diskriminimin e fëmijës së saj të mitur, nxënësit S. Ç., për shkak të “aftësisë së kufizuar”.

Në përfundim të shqyrtimit të ankesës, Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi,

K O N S T A T O I:

I. Parashtrimi i fakteve

Ankuesja është banore e Bashkisë Korçë, kryefamiljare dhe nënë e 3 fëmijëve. Një prej fëmijëve të saj, S. Ç., është nxënës në klasën e katërt në shkollën 9 vjeçare “Asdreni”, Korçë. Në muajin tetor 2025, ankuesja duke qenë se trajtohet me pagesë paaftësie, ka dorëzuar dokumentacionin e kërkuar pranë drejtorisë së shkollës “Asdreni”, Korçë, për përfitimin e bursës për djalin e saj, mbështetur në parashikimet e VKM-së nr. 666, datë 10.10.2019 “Për kuotat financiare të ushqimit në mensa e konvikte dhe përcaktimin e kriterëve për përfitimin e bursave e të pagesave për nxënësit e arsimit parauniversitar në institucionet arsimore publike”, të ndryshuar.

Nga drejtori i shkollës është pajisur me një dokument (procesverbal), ku janë përcaktuar koha dhe dokumentet që ka dorëzuar.

Në muajin dhjetor është njohur me faktin që fëmija i saj nuk ishte përfitues i bursës. Sakaq, është bërë me dije nga ana e shkollës se përzgjedhja e përfituesve të bursave është bërë nga Ndërmarrja e Shërbimeve Mbështetëse të Arsimit dhe Çerdhes, pranë Bashkisë Korçë. Pas kontaktit me përfaqësuesit e këtij institucioni i është komunikuar verbalisht se dokumentacioni i dorëzuar prej

saj ka qenë i rregullt, por dorëzimi i tij është bërë me vonesë (edhe pse afati ka qenë brenda atij të publikuar). Gjithashtu, është bërë me dije se kjo ka ndodhur për shkak se numri i kërkesave ka qenë më i madh dhe fondi i alokuar, nuk mund të mbulonte të gjitha kërkesat.

Sakaq, ankuesja pretendon se fëmija i saj është penalizuar sa i përket faktit që nuk ka përfituar bursën, pavarësisht se plotësonte kriteret e parashikuara në VKM-në nr. 666, datë 10.10.2019 *“Për kuotat financiare të ushqimit në mensa e konvikte dhe përcaktimin e kriterëve për përfitimin e bursave e të pagesave për nxënësit e arsimit parauniversitar në institucionet arsimore publike”*, të ndryshuar.

Në përfundim, ankuesja kërkon nga Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi, konstatimin e diskriminimit të djalit të saj nga ana e Ministrisë së Arsimit, Ndërmarrjes së Shërbimeve Mbështetëse të Kopshteve dhe Çerdheve, Bashkia Korçë, për shkak të aftësisë së kufizuar, si dhe përfitimin e bursës.

II. Ndjekja e procedurës për shqyrtimin e ankesës nga Komisioneri

Sa më sipër, ankesa u pranua për shqyrtim, pasi nuk ekziston asnjë nga shkaqet për mospranim të përcaktuara nga neni 33, pika 4, të Ligjit *“Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”* të ndryshuar. Në zbatim të parashikimeve ligjore, të përcaktuara në nenin 33 të ligjit nr. 10 221/2010 *“Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”*, të ndryshuar, Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi ka ndërmarrë hapat si më poshtë:

1. Me shkresën nr. 779/1 prot, datë 30.04.2026, Komisioneri kërkoi informacion nga Ministria e Arsimit, Bashkia Korçë, Ndërmarrjes së Shërbimeve Mbështetëse të Kopshteve dhe Çerdheve në lidhje me ankesën e mësipërme.

Në përgjigje sa më sipër, me shkresën nr. 452 prot., datë 05.05.2026¹ Ndërmarrja e Shërbimeve Mbështetëse të Kopshteve dhe Çerdheve, pranë Bashkisë Korçë ka kthyer përgjigje, duke sqaruar ndër të tjera se: *“Për përcaktimin e “Kuotave financiare të ushqimit në mensa e konvikte dhe përcaktimin e kriterëve për përfitimin e bursave e të pagesave për nxënësit e arsimit parauniversitar në institucionet arsimore publike”*, citojmë se vlerësimi i kriterëve bëhet duke u bazuar në:

- *VKM nr. 666, datë 10.10.2019 “Për kuotat financiare të ushqimit në mensa e konvikte dhe përcaktimin e kriterëve për përfitimin e bursave e të pagesave për nxënësit e arsimit parauniversitar në institucionet arsimore publike”*;

Kurse, sa i përket procedurës që ndiqet dhe dokumentacionit që kërkohet për përfitimin e bursës, jemi bazuar në:

¹ Administruar pranë institucionit të Komisionerit me nr. 779/2 prot., datë 07.05.2026.

- *Vendimin e Këshillit Bashkiak nr. 86, dt. 29.08.2025, për "Miratimin e dokumentacionit dhe procedurës për përfitimin e bursave për nxënësit e arsimit parauniversitar në institucionet arsimore publike.*

V. P. ka kërkuar bursë për fëmijën e saj S. Ç. nxënës në shkollën "Asdreni". Sipas informacionit nga Drejtoria e shkollës, prindi ka dorëzuar dokumentet për të aplikuar për bursë pranë kësaj drejtorie, nga shkolla janë pranuar dokumentet dhe së bashku me dokumentet e aplikuesve të tjerë i ka dorëzuar pranë Ndërmarrjes së Shërbimeve Mbështetëse të Arsimit dhe Çerdhes. Nga ana jonë dokumentacioni i dorëzuar është pranuar dhe është shqyrtuar së bashku me të gjitha dokumentet e tjera të të gjithë nxënësve që kanë aplikuar për bursë.

Nxënësi nuk ka qenë përfitues të bursës për vitin shkollor 2025-2026 për shkak se numri i bursave të akorduara nga Ministria e Arsimit ka qenë shumë i ulët në krahasim me numrin e aplikuesve. Duke ndjekur me përpikmëri procedurën e miratuar me VKB-në nr. 86, datë 29.08.2025, pika 3/h, ku thuhet shprehimisht se: "Në rast se numri i përfituesve, sipas listës së sipërpërmendur, është më i lartë se numri i bursave të akorduara nga Ministria e Arsimit, do të përfitojnë bursë ata nxënës që kanë dorëzuar më parë aplikimin pranë shkollës", numri i kuotave të bursave u plotësua me aplikantët që kishin dorëzuar dokumentacionin e plotë dhe të rregullt deri në datën 17.10.2025.

Duke qenë se ankuesja i ka dorëzuar dokumentet për bursë në datën 21.10.2025, bazuar kjo në procesverbalin e aplikimit, i cili është i firmosur dhe nga prindi, nxënësi nuk ka qenë përfitues i bursës për vitin shkollor 2025-2026.

Në lidhje me pjesën nëse nxënësit kanë përfituar apo jo bursë vitin e kaluar, sqarojmë se nxënësi nuk ka qenë përfitues i bursës në vitet e mëparshme..."

Me shkresën nr. 3417/2 prot., datë 26.05.2026² Ministria e Arsimit, ka kthyer përgjigje, duke sqaruar ndër të tjera se: "Në në zbatim të pikës 8, të vendimit nr. 666. date 10.10.2019, të Këshillit të Ministrave, "Për kuotat financiare të ushqimit në mensa e konvikte dhe përcaktimin e kriterëve për përfitimin e bursave e të pagesave për nxënësit e arsimit parauniversitar, si dhe format e tjera të përkujdesjes ndaj kategorive të veçanta në institucionet parauniversitare publike", i ndryshuar, njësitë e vetëqeverisjes vendore, bazuar në planin e përcaktuar sipas pikës 6, të këtij vendimi, me vendim të Këshillit Bashkiak, miratojnë dhënien e bursave, sipas kriterëve të përcaktuara në pikën 2.1, 2.2, 2.3 e 2.4, të këtij vendimi. Për pasojë, përzgjedhja e përfituesve sipas kriterëve të përcaktuara në këtë vendim, si dhe miratimi dhe alokimi i bursave është kompetencë e njësisive të vetëqeverisjes vendore..."

Gjithashtu, vendimi nr. 666, datë 10.10.2019 të Këshillit të Ministrave, i ndryshuar, sipas pikave 4 dhe 5 të tij, për uljen e nivelit të braktisjes shkollore, për nxënësit që janë regjistruar në arsimin bazë, por, në pamundësi financiare nuk ndjekin arsimimin, i njej të drejtën njësisive të vetëqeverisjes vendore që të miratojnë bursa financiare shtesë me përfitues nxënësit, fëmijë të familjeve në nevojë..."

² Administruar pranë institucionit të Komisionerit me nr. 779/3 prot., datë 28.05.2026.

III. Vlerësimi i fakteve dhe provave të grumbulluara nga Komisioneri gjatë procesit të shqyrtimit të çështjes

Në bazë të informacionit të administruar nga ana e Komisionerit rezulton se, subjekti ankues, V. P., është nënë e tre fëmijëve (18, 11 dhe 4 vjeç). Sipas dokumentacionit të administruar ankuesja, është person me aftësi të kufizuara. Ajo kërkon përfitimin e bursës për djalin e saj, S. Ç., nxënës në shkollën “Asdreni”, Korçë, për vitin shkollor 2025-2026. Ankesa ka si bazë pretendimin për diskriminim nga ana e Ministrisë së Arsimit dhe Bashkisë Korçë, lidhur me faktin që nxënësi, S. Ç., nuk është përfitues i bursës për shkak të aftësisë së kufizuar të saj.

Referuar certifikatës së gjendjes familjare të datës 06.10.2025, fëmija i mitur S. Ç. figuron i regjistruar si pjesëtarë i familjes, e cila përbëhet prej 5 personash. (Nëna, si kryefamiljare, 3 fëmijët e saj dhe mbesa. Djali i saj, S. Ç. rezulton i lindur në 21.08.2015).

Referuar Vërtetimit datë 07.10.2025, për V. P., të lëshuar nga Drejtoria Rajonale e Tatimeve Korçë, ajo nuk rezulton e regjistruar në regjistrin e tatimpaguesve të Administratës Tatimore. Sipas Vërtetimit të datës 29.04.2025, të Shërbimit Social Shtetëror, vërtetohet se V. P. është person me aftësi të kufizuar e për rrjedhojë gëzon statusin e invaliditetit.

Sipas vërtetimit, datë 22.10.2025 të Shkollës 9-vjeçare “Asdreni”, Korçë, S. Ç., rezulton nxënës në klasën e 4-të në shkollën “Asdreni”, për vitin shkollor 2025-2026.

Nga provat e administruara rezulton se dokumentacioni i aplikimit u dorëzua nga prindi pranë shkollës “Asdreni”, Korçë, më 21.10.2025, sipas procesverbalit të firmosur nga të dyja palët dhe më pas iu përcoll Ndërmarrjes së Shërbimeve Mbështetëse të Arsimit dhe Çerdheve (NSHMAC) për shqyrtim.

Ndërmarrja e Shërbimeve Mbështetëse të Arsimit dhe Çerdhes sqaron se aplikimi për bursë i V. P. për fëmijën e saj, S. Ç., është pranuar dhe shqyrtuar në përputhje me legjislacionin dhe procedurat në fuqi, por nxënësit nuk ka përfituar bursë për vitin shkollor 2025–2026 për shkak të numrit të kufizuar të bursave në raport me aplikimet. Duke arsyetuar se, sipas Vendimit të Këshillit Bashkiak nr. 86, datë 29.08.2025 (pika 3/h), në rast konkurrence mes aplikantëve, përparësi u jepet atyre që kanë dorëzuar **më parë** dokumentacionin. Kuotat e bursave u mbushën me aplikantët që kishin dorëzuar dokumentacionin deri më datën **17.10.2025**.

Dokumentacioni i dorëzuar përbëhet nga certifikatat personale të nxënësve, certifikata familjare, vërtetime tatimore, vërtetime nga shkolla, vërtetim mbi statusin e invaliditetit dhe pagesën e pensionit të invaliditetit të prindërve, si dhe vërtetim nga tatimet që ka/nuk ka biznes për çdo anëtar madhor të familjes. Ky dokumentacion u pranua dhe u shqyrtua nga grupi i punës së NSHMAC së bashku me të gjitha aplikimet e tjera të dorëzuara nga nxënësit për bursë.

Sipas Vendimit të Këshillit Bashkiak nr. 86, datë 29.08.2025, aplikimet duhet të dorëzoheshin brenda afatit, dhe në rast se numri i aplikimeve tejkalonte kuotat e bursave të akorduara nga Ministria e Arsimit, përfituesit zgjidheshin sipas rendit të dorëzimit të aplikimeve me dokumentacion të plotë. Për vitin 2025-2026, Ministria e Arsimit kishte akorduar 280 bursa, dhe Bashkia Korçë kishte akorduar 40 të tjera, duke e çuar totalin në 320 bursa për këtë vit, ndërsa aplikimet me dokumentacion të rregullt dhe brenda afateve ishin 542 bursa.

Për këtë arsye, nxënësi S. Ç. nuk ishte përfitues i bursës, pasi dokumentacioni i tij ishte dorëzuar brenda afatit të përcaktuar, por pas datës 17.10.2025 dhe kuotat e bursave ishin tashmë plotësuar me aplikantët që kishin dorëzuar më parë dokumentacionin e plotë. Sqarimet nga NSHMAC dhe Ministria e Arsimit konfirmojnë se nuk ka pasur refuzim të aplikimeve, dhe të gjitha procedurat u ndoqën sipas kritereve dhe kuotave të miratuara ligjërisht.

Ndërkohë, sipas korrespondencës së institucioneve, rezulton se me shkresën nr. 6642 prot., datë 17.10.2025, Ministria e Arsimit i është drejtuar Bashkisë Korçë dhe Drejtorisë Rajonale të Arsimit Parauniversitar Korçë për marrjen e masave për planifikimin dhe përcaktimin e numrit të bursave për nxënësit që ndjekin arsimin parauniversitar publik për vitin shkollor 2025–2026, brenda datës 27.10.2025.

Me shkresën nr. 844 prot., datë 27.10.2025, Ndërmarrja e Shërbimeve Mbështetëse të Arsimit dhe Çerdhes i ka kthyer përgjigje Ministrisë së Arsimit, duke bërë të ditur se në kuadër të procesit të aplikimit për bursa janë dorëzuar gjithsej 682 aplikime, nga të cilat 556 aplikime nga nxënës të arsimit parauniversitar (shkollat 9-vjeçare) dhe 126 aplikime nga nxënës të shkollave të mesme. Në këtë përgjigje është specifikuar gjithashtu se aplikimet janë administruar dhe përpunuar sipas procedurave në fuqi, ndërsa bashkëlidhur janë përcjellë listat përkatëse të aplikantëve, të ndara sipas kategorive dhe kritereve të përcaktuara.

Me shkresën nr. 7094/1 prot., datë 06.11.2025, Ministria e Arsimit i është drejtuar Bashkisë Korçë, duke përcjellë planin e detajuar të bursave të akorduara për këtë njësi vendore për vitin shkollor 2025–2026. Në këtë shkresë përcaktohet numri i përgjithshëm i bursave të miratuara për Bashkinë Korçë, i cili rezulton të jetë 280 bursa, duke shërbyer si bazë për përzgjedhjen e përfituesve nga strukturat përgjegjëse, në përputhje me kriteret dhe procedurat e përcaktuara në legjislacionin në fuqi.

Me vendimin e Këshillit Bashkiak nr. 117, datë 27.11.2025, *“Për miratimin e bursave për nxënësit e arsimit parauniversitar për vitin shkollor 2025–2026 në institucionet arsimore publike”*, është miratuar dhënia e gjithsej 320 bursave, nga të cilat 280 bursa mbulohen nga fondet e Ministrisë së Arsimit, ndërsa 40 bursa financohen nga fondi i Bashkisë.

Me shkresën nr. 993 prot., datë 03.12.2025, Ndërmarrja e Shërbimeve Mbështetëse të Arsimit dhe Çerdhes pranë Bashkisë Korçë i është drejtuar Ministrisë së Arsimit, duke kërkuar shtimin e kuotave të bursave për nxënësit, me arsyetimin se numri i aplikimeve të rregullta ka qenë 542,

ndërkohë që nga Ministria janë miratuar vetëm 280 bursa dhe nga fondet e Bashkisë janë mbuluar edhe 40 bursa të tjera. Si pasojë, 222 nxënës me aplikime të rregullta kanë mbetur pa u mbuluar me bursë.

Me shkresën nr. 7802/1 prot., datë 15.12.2025, Ministria e Arsimit i ka kthyer përgjigje Bashkisë, ku ndër të tjera thekson se njësia e vetëqeverisjes vendore mund të miratojë dhe shpërndajë bursa edhe nga fondet e veta ose nga fondet buxhetore të përfituara në formën e transfertës së pakushtëzuar.

A. Lidhur me trajtimin e padrejtë, të pabarabartë e të pafavorshëm

Subjekti ankues, V. P., është person me aftësi të kufizuara. Ankuesja ka aplikuar për bursë për fëmijën e saj, S. Ç., nxënës në shkollën “Asdreni”, Korçë, për vitin shkollor 2025–2026, sipas kriterit joekonomik të përcaktuar në VKM nr. 666, datë 10.10.2019, të Këshillit të Ministrave, për nxënësit e arsimit parauniversitar që plotësojnë kriterin joekonomik.

Ndërkohë ankuesja ka aplikuar për të përfituar këtë bursë, duke dorëzuar dokumentacionin e kërkuar pranë shkollës më datën 21.10.2025, por nxënësi nuk rezultoi përfitues për shkak se numri i bursave të akorduara nga Ministria e Arsimit ishte i kufizuar (280 bursa) dhe nga fondi i Bashkisë u akorduan vetëm 40 bursa të tjera, ndërkohë që numri i aplikimeve të rregullta ishte 542. Bazuar në Vendimin e Këshillit Bashkiak nr. 86, datë 29.08.2025, përparësi u jepet aplikimeve të dorëzuara më parë, dhe kuotat u plotësuan me aplikimet e dorëzuara deri më datën 17.10.2025, duke lënë jashtë aplikimin e dorëzuar nga ankuesja më 21.10.2025. Për këtë arsye, fëmija i ankuses nuk ishte përfitues i bursës për vitin shkollor 2025–2026.

E drejta për arsim, është një e drejtë kushtetuese, e cila duhet të sigurohet mbi baza të barabarta dhe pa diskriminim. E drejta për arsim garantohet edhe në kuadër të marrëveshjeve ndërkombëtare të cilat vendi ynë i ka ratifikuar duke u bërë kështu pjesë e sistemit të brendshëm ligjor dhe të detyrueshme për t’u zbatuar.

Kështu, në nenin 57 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë, parashikohet se:

1. *Kushdo ka të drejtën për arsimim.*
2. 3. 4.
5. *Arsimi i detyrueshëm, si dhe arsimi i mesëm i përgjithshëm në shkollat publike është falas.*

Fëmija si çdo qenie njerëzore është bartës i të drejtave dhe si i tillë ka të drejtën për t’u arsimuar. Konventa mbi të Drejtat e Fëmijës, e cila është ratifikuar nga vendi ynë, sanksionon të drejtën e fëmijës për t’u arsimuar mbi bazën e mundësive të barabarta.

Në nenin 28 të Konventës mbi të Drejtat e Fëmijës³, parashikohet se:

³ Ratifikuar nga Republika e Shqipërisë me ligjin 7531, datë 11.12.1991

1. Shtetet Palë njohin të drejtën e fëmijës për arsimim dhe, me qëllim që të arrihet kjo e drejtë, hap pas hapi dhe mbi bazën e mundësive të barabarta, në mënyrë të veçantë ata:

a) Bëjnë arsimin fillor të detyrueshëm dhe falas për të gjithë;

e) Marrin masa për të inkurajuar frekuentimin e rregullt të shkollës dhe uljen e përqindjes së braktisjes së shkollës.

Neni 29

1. Shtetet Palë u morën vesh që arsimimi i fëmijës të ketë për synim:

(a) Të zhvillojë potencialin e plotë të personalitetit, dhuntive dhe aftësive mendore e fizike të fëmijës;

(b) Të rrisë respektin për të drejtat e liritë themelore të njeriut dhe për parimet e mishëruara në Kartën e Kombeve të Bashkuara.

Ligji 69/2012 “Për Sistemin Arsimor Parauniversitar në Republikën e Shqipërisë”, i cili ka si qëllim garantimin e të drejtës kushtetuese për arsimim, sanksionon se, e drejta për arsimim garantohet pa u diskriminuar. Çdo nxënësi duhet t’i sigurohet e drejta për arsimim cilësor, si dhe shanse të barabarta për arsimim.

Kështu, në ligjin 69/2012, parashikohet se:

Neni 5. E drejta për arsimim.

- 1. Në Republikën e Shqipërisë garantohet e drejta për arsimimin e shtetasve shqiptarë, të huaj dhe personave pa shtetësi, pa u diskriminuar nga gjinia, raca, ngjyra, etnia, gjuha, orientimi seksual, bindjet politike ose fetare, gjendja, ekonomike apo sociale, moshë, vendbanimi, aftësia e kufizuar ose për arsye të tjera që përcaktohen në legjislacionin shqiptar.*
- 2. Në shkollat publike arsimit të detyrueshëm dhe arsimit të mesëm të lartë janë falas.*

Neni 6. Parime të përgjithshme.

- 4. Në institucionet arsimore zbatohet parimi i gjithëpërfshirjes së nxënësve.*
- 5. Çdo nxënësi i sigurohet e drejta për arsimim cilësor, si dhe shanse të barabarta për arsimim.*
- 6. Nxënësve të familjeve në nevojë, nxënësve me aftësi të kufizuara dhe atyre me vështirësi në të nxënë u ofrohet përkujdesje e posaçme, sipas përcaktimeve në këtë ligj.*

Neni 19. Përkujdesje për kategori të veçanta të nxënësve.

Kategorive të veçanta të nxënësve u sigurohet kujdes i posaçëm nga shteti. Format dhe kriteret e përkujdesjes përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 28. Njësia bazë e qeverisjes vendore.

1. Njësia e vetëqeverisjes vendore, mbështetur në propozimet e institucioneve arsimore vendore, përgjegjëse për arsimin parauniversitar dhe këshillat e mësuesve të institucioneve, sipas kritereve të miratuara në këshillat e njësive të vetëqeverisjes vendore, mbështet: a) nxënësit e familjeve në nevojë; b) nxënësit me arritje të shkëlqyera; c) punonjësit e institucioneve arsimore për zhvillimin e tyre profesional dhe për zhvillimin e kurrikulës; ç) pajisjen e institucioneve arsimore me mjete mësimore; d) nxënësit me aftësi të kufizuara.

Në zbatim dhe të legjislacionit të sipërcituar, Këshilli i Ministrave miratoi Vendimin nr. 666, datë 10.10.2019 “Për kuotat financiare të ushqimit në mensa e konvikte dhe përcaktimin e kritereve për përfitim të bursave e të pagesave për nxënësit e arsimit parauniversitar në institucionet arsimore publike”, e ndryshuar.

Në pikën 2 të këtij vendimi përcaktohej se:

2. Nxënësit, të cilët ndjekin arsimin parauniversitar me kohë të plotë dhe arsimin e mesëm profesional në institucionet arsimore publike, përfitojnë bursë brenda kuotave dhe kritereve, si më poshtë vijon:

2.1 Kriteri ekonomik:

a) nxënësit e arsimit parauniversitar, të cilët ndjekin procesin mësimor në largësinë mbi 5 km nga vendbanimi i përhershëm i tyre, që plotësojnë kriterin ekonomik, sipas pasqyrës nr. 1, që i bashkëlidhet këtij vendimi, dhe që akomodohen në konvikte publike;

b) nxënësit e arsimit parauniversitar, të cilët banojnë në zonat rurale që nuk kanë shkollë 9-vjeçare brenda rrezes prej 5 km, të cilët plotësojnë kriterin ekonomik, sipas pasqyrës nr. 1, dhe që akomodohen në konvikte publike;

c) nxënësit, fëmijë të familjeve në nevojë, me ndikim në uljen e nivelit të “braktisjes shkollore”, që janë regjistruar në arsimin bazë, por, në pamundësi financiare, nuk ndjekin arsimin bazë.

2.2 Kriteri i rezultateve të arritura:.....

2.3 Kriteri joekonomik:

- a) nxënësit, të cilët kanë përfitur statusin e jetimit;
- b) nxënësit, të cilët kanë humbur kujdestarinë prindërore me vendim gjykatë të formës së prerë;
- c) nxënësit, të cilët gëzojnë statusin ligjor të invalidit paraplegjik dhe tetraplegjik;
- ç) nxënësit, të cilët gëzojnë statusin ligjor që nuk shikojnë apo nuk dëgjojnë;
- d) nxënësit, fëmijë të personit/personave që gëzojnë statusin e invalidit;
- dh) nxënësit e pakicës kombëtare rome dhe egjiptiane, të cilët regjistrohen dhe ndjekin arsimin e mesëm profesional;

e) nxënësit, të cilët janë identifikuar dhe trajtuar si viktime të trafikut të qenieve njerëzore dhe kanë humbur kujdesin prindëror;

ë) nxënësit, fëmijë të punonjësve të Policisë së Shtetit, Gardës së Republikës, Shërbimit të Kontrollit të Brendshëm, të Shërbimit të Mbrojtjes nga Zjarri dhe të Shpëtimit, Forcave të Armatosura, Shërbimit Informativ të Shtetit dhe të Policisë së Burgjeve, të cilët kanë humbur jetën në krye dhe për shkak të detyrës;

f) nxënëset (vajza), të cilat ndjekin drejtimet mësimore mekanikë, elektroteknikë, elektronikë, përpunim druri, gjeodezi, shërbim mjete transporti, termo-hidraulikë;

g) nxënësit me një prind.

Në fillim të çdo viti shkollor, por jo më vonë se muaji nëntor i çdo viti, Ministria e Brendshme, Ministria e Drejtësisë, Ministria e Mbrojtjes, Shërbimi Informativ i Shtetit dhe institucionet e përkujdesjes sociale rezidenciale publike, për këto kategori nxënësish, duhet të dërgojnë në institucionet arsimore ku ata ndjekin procesin mësimor si dhe në njësitë e vetëqeverisjes vendore përkatëse listën e nxënësve përfitues sipas pikës 2.3 të këtij vendimi.

Qëllimi i përbashkët i akteve ligjore dhe nënligjore të sipërpërmendura është që nëpërmjet tyre të garantohet e drejta e fëmijës për arsim.

Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi ka konstatuar se nga ana e Bashkisë Korçë është pretenduar se shkak i mospërfitimit të bursës nga nxënësit ishte numri i kufizuar i kuotave të vëna në dispozicion nga Ministria e Arsimit dhe fondet e Bashkisë, i cili ishte më i vogël se numri i aplikantëve që plotësonin kriteret e përfitimit.

Komisioneri vlerëson se për sa kohë aplikuesit plotësonin të gjitha kriteret ligjore të parashikuara në aktet ligjore dhe nënligjore në fuqi dhe i garanton atyre të drejtën për përfitimin e kësaj burse, pretendimi i institucioneve për mungesën e fondeve në dispozicion për të garantuar këtë të drejtë nuk mund të justifikohet dhe ngarkon institucionet me përgjegjësi.

Në VKM nr. 666, datë 10.10.2019 “Për kuotat financiare të ushqimit në mensa e konvikte dhe përcaktimin e kriterëve për përfitimin e bursave e të pagesave për nxënësit e arsimit parauniversitar në institucionet publike”, i ndryshuar me VKM nr. 511, date 27.07.2022 pika 10 parashikohet se: “Ngarkohen Ministria e Arsimit dhe Sportit, Ministria e Financave dhe Ekonomisë, njësitë e vetëqeverisjes vendore, drejtoritë rajonale të arsimit parauniversitar, zyrat vendore të arsimit parauniversitar, si dhe ofruesit e arsimit të mesëm profesional publik për zbatimin e këtij vendimi. Sa më sipër, institucionet qendrore dhe ato vendore duhet të bashkëpunonin me njëra tjetrën për të bërë të mundur plotësimin e parashikimeve ligjore sa i takon çështjes objekt ankese, pasi kjo problematikë sipas dokumentacionit të vënë në dispozicion nga ana e Bashkisë Korçë ekziston dhe për një numër të konsiderueshëm aplikantësh të tjerë që plotësonin kriteret ligjore dhe që iu është mohuar kjo e drejtë.

Komisioneri konstaton që përveç Bashkisë Korçë dhe Ministria e Arsimit nuk ka ndërmarrë masa konkrete për zgjidhjen e kësaj situatë edhe pse Bashkia ia ka përcjellë këtë shqetësim.

Ministria e Arsimit është shprehur që duhet nga ana e Këshillit Bashkiak Korçë, të merren masa për zgjidhjen e këtij problemi, por referuar VKM-së Nr. 511, datë 27.7.2022 “Për disa ndryshime dhe shtesa në vendimin nr. 666, datë 10.10.2019, të Këshillit të Ministrave, “Për kuotat financiare të ushqimit në mensa e konvikte dhe përcaktimin e kriterëve për përfitimin e bursave e të pagesave për nxënësit e arsimit parauniversitar në institucionet arsimore publike”, të ndryshuar, kjo është një bursë e cila ofrohet nga ana e Ministria e Arsimit.

Sipas pikës 30, në VKM nr. 666, datë 10.10.2019, ndryshuar me VKM nr. 511, datë 27.07.2022: “Ministria përgjegjëse për arsimin, për të gjitha kategoritë e nxënësve, të cilët ndjekin arsimin parauniversitar, të parashikuara në pikën 2, të këtij vendimi, pa përfshirë nxënësit që ndjekin shkollat profesionale, jep jo më pak se 1200 (një mijë e dyqind) bursa.”

Në zbatim të legjislacionit në fuqi, Këshilli i Ministrave miratoi Vendimin nr. 666, datë 10.10.2019, “Për kuotat financiare të ushqimit në mensa e konvikte dhe përcaktimin e kriterëve për përfitimin e bursave dhe të pagesave për nxënësit e arsimit parauniversitar në institucionet arsimore publike”, i ndryshuar, rezulton se:

Në pikën 2 të këtij vendimi përcaktohet: 2.3 Kriteri joekonomik:

- a) nxënësit, të cilët kanë përfitur statusin e jetimit;
- b) nxënësit, të cilët kanë humbur kujdestarinë prindërore me vendim gjykate të formës së prerë;
- c) nxënësit, të cilët gëzojnë statusin ligjor të invalidit paraplegjik dhe tetraplegjik;
- ç) nxënësit, të cilët gëzojnë statusin ligjor që nuk shikojnë apo nuk dëgjojnë;
- d) nxënësit, fëmijë të personit/personave që gëzojnë statusin e invalidit;

Ndërmarrja e Shërbimeve Mbështetëse të Arsimit dhe Çerdhes ka sqaruar se aplikimi është pranuar dhe shqyrtuar sipas procedurave ligjore, por nxënësi, S. Ç. nuk ka përfitur bursë për shkak të numrit të kufizuar të bursave. Për vitin shkollor 2025-2026, Ministria e Arsimit kishte akorduar 280 bursa për Bashkinë Korçë, ndërsa Bashkia kishte akorduar 40 të tjera, duke çuar totalin në 320 bursa. Numri i aplikimeve të rregullta brenda afatit ishte 542, prandaj kuotat u mbushën nga nxënësit që kishin dorëzuar dokumentacion deri më 17.10.2025, ndërsa aplikimi i V. P. u dorëzua më 21.10.2025.

Komisioneri konstaton se, për sa kohë nxënësi S. Ç. plotëson kriteret ligjore për përfitimin e bursës, ai ka të drejtë të garantuar ligjërisht për përfitimin e kësaj burse. Duke qenë se kjo e drejtë është e parashikuar qartë në legjislacionin në fuqi, institucionet përgjegjëse, si Bashkia Korçë dhe Ministria e Arsimit, kanë detyrimin e drejtpërdrejtë dhe të **detyrueshëm** për të siguruar realizimin e saj. Çdo refuzim ose mospërfitim i saj, për shkak të kufizimit të kuotave ose arsyeve administrative, përbën

një shkelje të të drejtave të fëmijës dhe detyrimeve ligjore të institucioneve, duke e ekspozuar nxënësin ndaj një trajtimi të padrejtë, të pafavorshëm dhe të pabarabartë.

Pra, Komisioneri vlerëson se refuzimi i bursës për nxënësin S. Ç. është i paarsyeshëm dhe bie ndesh me legjislacionin në fuqi, pasi ata plotësojnë kriterin joekonomik si fëmijë i personit që gëzon statusin e invalidit, ndërkohë që dokumentacioni i tij ishte i plotë dhe në përputhje me procedurat e përcaktuara.

Për sa më lart, Komisioneri arrin në përfundimin se, mospërfshirja e emrit të fëmijës S. Ç. në listën e përfituesve të bursës për vitin shkollor 2025-2026 nga ana e Bashkisë Korçë, e ka ekspozuar ata ndaj një trajtimi të padrejtë, të pafavorshëm dhe të pabarabartë, duke ia mohuar të drejtën për të përfitur këtë bursë sipas kriterëve joekonomike të pikës 2.3/d “*nxënësit, fëmijë të personit/personave që gëzojnë statusin e invalidit*” të Vendimit nr. 666, datë 10.10.2019 të Këshillit të Ministrave, “*Për kuotat financiare të ushqimit në mensa e konvikte dhe përcaktimin e kriterëve për përfitim të bursave e të pagesave për nxënësit e arsimit parauniversitar në institucionet arsimore publike*”, i ndryshuar.

Gjithashtu, Komisioneri arrin në përfundimin se, për arsye se nga ana e Ministrisë së Arsimit nuk është ndërmarrë asnjë veprim për zgjidhjen e situatës jo vetëm për vitin shkollor 2025-2026, por edhe pasi është ngritur shqetësimi nga ana e Bashkisë Korçë për të njëjtën çështje, nxënësi S. Ç. është ekspozuar ndaj një trajtimi të padrejtë, të pafavorshëm dhe të pabarabartë nga MA, duke ia mohuar të drejtën për të përfitur këtë bursë sipas kriterëve joekonomike të pikës 2.3/d të Vendimit nr. 666, datë 10.10.2019 të Këshillit të Ministrave, “*Për kuotat financiare të ushqimit në mensa e konvikte dhe përcaktimin e kriterëve për përfitim të bursave e të pagesave për nxënësit e arsimit parauniversitar në institucionet arsimore publike*”, i ndryshuar.

B. Shkaku i mbrojtur

Në bazë të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë (neni 18 (2)), askush nuk mund të diskriminohet padrejtësisht për shkaqe të tilla si gjinia, raca, feja, etnia, gjuha, bindjet politike, fetare a filozofike, gjendja ekonomike, arsimore, sociale ose përkatësia prindërore.

Konventa Evropiane e të Drejtave të Njeriut (KEDNJ-ja), garanton të drejtën për të mos u diskriminuar bazuar në një listë jo shteruese shkaqesh, duke parashikuar në mënyrë të drejtpërdrejtë mbrojtjen nga diskriminimi për shkaqe si seksi, raca, ngjyra, gjuha, feja, mendimet politike ose çdo mendim tjetër, origjina kombëtare ose shoqërore, përkatësia në një minoritet kombëtar, pasuria, lindja ose çdo status tjetër.

Ligji nr. 10221/2010 “*Për Mbrojtjen nga Diskriminimi*”, i ndryshuar, rregullon në mënyrë të drejtpërdrejtë zbatimin dhe respektimin e parimit të barazisë dhe mosdiskriminimit për shkak të aftësisë së kufizuar, të pretenduar nga pala ankuese si shkaqe diskriminuese, duke parashikuar në nenin 1, të tij se : “*Ky ligj rregullon zbatimin dhe respektimin e parimit të barazisë dhe mosdiskriminimit në lidhje me racën, etninë, ngjyrën, gjuhën, shtetësinë, bindjet politike, fetare ose*

filozofike, gjendjen ekonomike, arsimore ose shoqërore, gjininë, identitetin gjinor, orientimin seksual, karakteristikat e seksit, jetesën me HIV/AIDS, shtatzëninë, përkatësinë prindërore, përgjegjësinë prindërore, moshën, gjendjen familjare ose martesore, gjendjen civile, vendbanimin, gjendjen shëndetësore, predispozicionet gjenetike, pamjen e jashtme, aftësinë e kufizuar, përkatësinë në një grup të veçantë, ose me çdo shkak tjetër.”

Bazuar në shkaqet e mbrojtura të përcaktuara në nenin 1, të ligjit nr. 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, si dhe duke ju referuar përkufizimit të diskriminimit që ky ligj ka bërë në nenin 3, të tij, jo çdo diferencë në trajtim apo trajtim më pak i favorshëm gëzon mbrojtje nga ligji. Mbrojtja nga diskriminimi sipas ligjit, garantohet vetëm për ato diferenca në trajtim apo trajtime më pak të favorshme, që kanë për bazë një nga shkaqet e mbrojtura.

Në rastin në fjalë, pretendohet se nxënësi S. Ç. fëmija i ankueses V. P., është diskriminuar për shkak të statusit joekonomik, duke i mohuar të drejtën e garantuar ligjërish për përfitimin e bursës për nxënësit e arsimit parauniversitar, fëmijë të personit/personave që gëzojnë statusin e invalidit.

Në parim, në lidhje me shkakun e pretenduar të diskriminimit, pala ankuese duhet të provojë në radhë të parë se shkakun e pretenduar prej saj është një shkak që gëzon mbrojtje sipas ligjit dhe në radhë të dytë duhet të provojë ekzistencën e tij.

Komisioneri vlerëson se “aftësia e kufizuar” konsiderohet si një shkak i mbrojtur, pasi parashikohet si i tillë në LMD.

Sipas Vërtetimit me Nr. AK-2025-013976, të datës 29.04.2025, të Shërbimit Social Shtetëror, vërtetohet se, V. P., është person me aftësi të kufizuara.

Sa më sipër, Komisioneri vlerëson se, kategoria e nxënësve, fëmijë të personit që gëzojnë statusin e invalidit, janë kategori që e mbartin shkakun e mbrojtur.

Sa më sipër, Komisioneri vlerëson se, pretendimi për diskriminim duhet të shqyrtohet bazuar në shkakun e *aftësisë së kufizuar*, pasi konsiderohet i provuar mbështetur në provat dhe faktet e administruara.

C. Lidhja e trajtimit të pafavorshëm me shkakun e mbrojtur

C.1 Lidhja e trajtimit të padrejtë e të pafavorshëm, me shkakun e aftësisë së kufizuar

Parimi i barazisë dhe i mosdiskriminimit, sanksionohet nga Kushtetuta si një parim i përgjithshëm që përkrah të gjitha të drejtat dhe liritë themelore të njeriut, prandaj ai duhet të gjejë shprehjen e tij në të gjithë legjislacionin shqiptar, si dhe të zbatohet nga të gjithë, si nga institucionet edhe nga individët. Neni 18, i Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë ku sanksionohet ky parim parashikon: “1. Të gjithë janë të barabartë përpara ligjit. 2. Askush nuk mund të diskriminohet padrejtësisht për shkaqe të tilla si gjinia, raca, feja, etnia, gjuha, bindjet politike, fetare a filozofike, gjendja

ekonomike, arsimore, sociale ose përkatësia prindërore. 3. Askush nuk mund të diskriminohet për shkaqet e përmendura në paragrafin 2, nëse nuk ekziston një përligje e arsyeshme dhe objektive”.

Gjykata Kushtetuese në disa vendime të saj ka interpretuar nenin 18 të Kushtetutës, si dhe ka theksuar se parimi i barazisë synon që të gjithë të jenë të barabartë në ligj dhe përpara ligjit, jo vetëm në të drejtat themelore të parashikuara në Kushtetutë por edhe në të drejtat e parashikuara nga ligjet e tjera në fuqi. Gjykata është shprehur se: *“Barazia në ligj dhe para ligjit nuk do të thotë që të ketë zgjidhje të njëllota për individë ose kategori personash që janë në kushte objektivisht të ndryshme. Barazia përpara ligjit dhe në ligj presupozon barazinë e individëve që janë në kushte të barabarta”, si dhe “Vetëm në raste përjashtimore dhe për shkaqe të arsyeshme dhe objektive mund të përligjet trajtimi i ndryshëm i kategorive të caktuara që përfitojnë nga kjo e drejtë”* (shih vendimet nr. 39, datë 16.10.2007, nr. 4 datë 12.02.2010, të Gjykatës Kushtetuese).

Neni 14 i Konventës Evropiane për Drejtat e Njeriut (KEDNJ), ndalon diskriminimin në gëzimin e të drejtave dhe lirive të përcaktuara, ndërkohë që Protokollin 12-të të KEDNJ-së, i cili është ratifikuar nga Shqipëria, ndalon diskriminimin në lidhje me *“gëzimin e çdo të drejte të parashtruar nga ligji”* dhe kështu ofron mbrojtje më të madhe se sa neni 14, i cili lidhet vetëm me të drejtat e garantuara nga KEDNJ-ja. Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut (GJEDNJ), në mënyrë të vazhdueshme ka interpretuar se *“diskriminimi”* do të thotë që të trajtosh ndryshe pa një justifikim objektiv dhe të arsyeshëm, persona të cilët ndodhen në situata të ngjashme dhe diferenca në trajtim, nuk bazohet në ndonjë justifikim objektiv dhe të arsyeshëm, domethënë, se trajtimi i diferencuar nuk ndjek një qëllim legjitim dhe nuk ekziston një marrëdhënie e arsyeshme të proporcionalitetit ndërmjet mjeteve të përdorura dhe qëllimit që synohet të realizohet.

Sipas GJEDNJ-së, e drejta për të mos u diskriminuar e garantuar nga KEDNJ, gjithashtu cenohet kur pa një justifikim objektiv dhe të arsyeshëm shtetet dështojnë që të trajtojnë ndryshe personat situata e të cilëve është objektivisht e ndryshme⁴. GJEDNJ, shprehet se, ndalimi që rrjedh nga neni 14 do të krijojë detyrime pozitive për shtetet kontraktuese për të bërë dallimet e nevojshme ndërmjet personave ose grupeve, rrethanat e të cilëve janë në mënyrë të rëndësishme dhe domethënëse të ndryshme⁵. Për më tepër, GJEDNJ, shprehet se, neni 14 nuk e ndalon një shtet anëtar që t'i trajtojë grupet ndryshe për të korrigjuar *“pabarazitë faktike”* ndërmjet tyre; në të vërtetë, në rrethana të caktuara, dështimi në përpjekje për të korrigjuar pabarazinë nëpërmjet trajtimit të ndryshëm, mund të shkaktojë në vetvete një shkelje të nenit 14⁶.

Në nenin 3, pika 1 të ligjit 10221/2010 *“Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”*, të ndryshuar, përcaktohet se: *“Diskriminim” është çdo dallim, përjashtim, kufizim ose preferencë, bazuar në cilindo shkak të përmendur në nenin 1 të këtij ligji, që ka si qëllim ose pasojë pengesën ose bërjen të pamundur të*

⁴ Shih: Çështja Thlimmenos kundër Greqisë [GC], nr. 34369/97, prg. 44, GJEDNJ 2000-IV; Çështja J.D dhe A kundër Mbretërisë së Bashkuar, nr.32949/17 dhe 34614/17, prg. 84, 24 tetor 2019.

⁵ Shih: Çështja J.D dhe A kundër Mbretërisë së Bashkuar, nr.32949/17 dhe 34614/17, prg. 84, 24 tetor 2019.

⁶ Shih: Çështjen Horváth dhe Kiss kundër Hungarisë, nr. 11146/11, datë 29.01.2013, prg. 101; Çështjen Thlimmenos, cituar më lart, prg. 44; Çështjen D.H. dhe të tjerët kundër Republikës Çeke (GC), nr.57325/00, GJEDNJ 2007-IV, prg.175).

ushtrimit në të njëjtën mënyrë me të tjerët të të drejtave e lirive themelore të njohura nga Kushtetuta e Republikës së Shqipërisë, aktet ndërkombëtare të ratifikuara nga Republika e Shqipërisë, si dhe nga ligjet në fuqi”.

Në bazë të ligjit nr. 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, jo çdo dallim apo ndryshim i trajtimit konsiderohet diskriminim. Në bazë të nenit 6, të LMD, përcaktohet se: *“Ndalimi i diskriminimit i përshkruar nga ky ligj nuk zbatohet në rastet kur ka një qëllim objektivisht të justifikueshëm dhe të përligjur në bazë të Kushtetutës, të marrëveshjeve apo akteve ndërkombëtare të ratifikuara nga Republika e Shqipërisë dhe legjislacioni në fuqi”.*

Barra e provës në çështjet e diskriminimit është objekt i një rregullimi të posaçëm. Ky rregullim i posaçëm në lidhje me barrën e provës pasqyrohet në nenin 33, pika 7/1 të LMD-së ku sanksionohet se: *“7/1. Në rastet kur pala ankuese paraqet fakte mbi të cilat bazon pretendimin për sjelljen diskriminuese dhe në bazë të të cilave mund të prezumohet se ka pasur diskriminim, pala tjetër, kundër së cilës është paraqitur ankesa, detyrohet të provojë se faktet nuk përbëjnë diskriminim”.* Një rregullim të posaçëm të barrës së provës për çështjet e diskriminimit parashikohet nga Kodi i Procedurave Administrative, në nenin 82, pika 2, të të cilit, përcaktohet si vijon: *“2. Në rastet kur pala paraqet prova mbi të cilat bazon pretendimin për sjelljen diskriminuese dhe në bazë të të cilave mund të prezumohet se ka pasur diskriminim, pala tjetër dhe/ose organi publik detyrohet të provojë se faktet nuk përbëjnë diskriminim, pavarësisht nga detyrimi i organit publik për të vënë në dispozicion të palëve provat e zotëruara prej saj”.*

Duke qenë se pala kundër të cilës drejtohet ankesa disponon gjithë informacionin dhe dokumentacionin e nevojshëm për të provuar bazueshmërinë e pretendimeve, legjislacioni e ka zhvendosur barrën e provës palës kundër të cilës është paraqitur ankimi, kur vihet re se prima facie është ngritur një pretendim për diskriminim. Pala kundër të cilës është paraqitur ankesa ka barrën e provës të provojë se trajtimi i diferencuar nuk është diskriminues.

Sa më sipër, fillimisht duhet të krijohet një prezumim i diskriminimit (diskriminimi prima facie), barra më pas kalon tek pala e akuzuar, e cila duhet të tregojë se ndryshimi në trajtim nuk është diskriminues. Kjo mund të bëhet:

1. Ose duke vërtetuar se nuk ka ndonjë lidhje shkakësore midis shkakut të mbrojtur dhe trajtimit të pafavorshëm.
2. Ose duke demonstruar që megjithëse ky trajtim është i lidhur me shkakun e pretenduar, ka një justifikim të arsyeshëm dhe objektiv.

Nëse subjekti që pretendohet se ka konsumuar sjelljen diskriminuese nuk është në gjendje të provojë njërën nga të dyja, atëherë do të jetë përgjegjës për diskriminimin.⁷

⁷ https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2018-handbook-non-discrimination-law-2018_en.pdf, fq.232.

Komisioneri çmon të nevojshme të theksoj se, është pikërisht bazuar në standardin e mësipërm të të provuarit, që do të shqyrtojë dhe do të konkludojë në lidhje me bazueshmërinë e pretendimeve për diskriminim të parashtruara në këtë ankesë.

Në rastin konkret, gjatë hetimit administrativ të kësaj çështjeje dhe provave të vëna në dispozicion nga palët, rezultoi se pavarësisht ekzistencës së legjislacionit të aplikueshëm në bazë të të cilit fëmija S. Ç., rezulton përfitues dhe faktit që:

- Nxënësi S. Ç. plotëson kriterin joekonomik sipas pikës 2.3/d të VKM-së nr. 666/2019, si fëmijë e personit që gëzon statusin e invalidit;
- Për vitin shkollor 2025–2026, aplikimi i tij u dorëzua brenda afatit të përcaktuar (21.10.2025);
- Aplikimi i nxënësit S. Ç. për vitin 2025-2026 përmbushte dhe mbarte të gjitha informacionet dhe dokumentacionin e kërkuar nga administrata, duke përmbushur të gjitha kriteret ligjore dhe administrative të VKM-së nr. 666/2019 (pika 2.3/d);
- Për shkak të mungesës së fondeve të mjaftueshme dhe kuotave të limituara të vendosura nga Ministria e Arsimit dhe Bashkia Korçë, ai nuk ka përfituar bursën për vitin shkollor 2025–2026;
- Kjo situatë e ka ekspozuar nxënësin ndaj një trajtimi të padrejtë, të pafavorshëm dhe të pabarabartë, duke i mohuar të drejtën për të përfituar bursën sipas kriterëve ligjore.

Në analizë sa më sipër, Komisioneri vlerëson se jemi para situatës së prezumimit të diskriminimit të nxënësit S. Ç., në lidhje me mosdhënien e bursës për vitin shkollor 2025-2026, nga ana e Bashkisë Korçë dhe Ministrisë së Arsimit edhe pse plotëson kriteret sipas VKM-së nr. 666/2019 të ndryshuar, dhe si pasojë barra e provës bie mbi këtë subjekt.

Në këto kushte, për të vërtetuar të kundërtën, Bashkia Korçë dhe Ministria e Arsimit duhet të përmbushnin dy kushtet e përmendura më sipër.

Në analizë të fakteve dhe provave të administruara gjatë procedurës hetimore, rezultoi se:

- Sipas pikës 30 në VKM nr. 666, datë 10.10.2019, ndryshuar me VKM nr. 511, datë 27.07.2022: “Ministria përgjegjëse për arsimin, për të gjitha kategoritë e nxënësve, të cilët ndjekin arsimin parauniversitar, të parashikuara në pikën 2, të këtij vendimi, pa përfshirë nxënësit që ndjekin shkollat profesionale, jep jo më pak se 1200 (një mijë e dyqind) bursa.” Kjo parashikon një përgjegjësi të qartë ligjore të Ministrisë për ofrimin e bursave për nxënësit në pamundësi financiare.
- Bashkia Korçë, në zbatim të ligjit nr. 69/2012 dhe VKM nr. 666/2019, ka përgjegjësi të mbështesë nxënësit e familjeve në nevojë, duke administruar dhe ndihmuar në shpërndarjen e bursave në nivel lokal. Për vitin shkollor 2025–2026, Bashkia ka përcaktuar një kuotë prej 40 bursash, ndërkohë që për vitin 2024–2025 nuk ka dhënë asnjë bursë nga fondet e veta, duke lënë jashtë çdo mundësie aplikuesit lokalë.

- Nga shqyrtimi i trendit të aplikimeve dhe të dhënave të administruara, rezulton se numri i aplikimeve për bursa në vitet e fundit, ka qenë në rritje, por as Bashkia Korçë dhe as Ministria e Arsimit nuk kanë ndërmarrë masa për të rritur kuotat apo për të siguruar që të gjitha aplikimet që plotësojnë kriteret ligjore të marrin përfitimin. Kjo mungesë veprimi ka krijuar një situatë të përsëritur të trajtimit të padrejtë dhe të pabarabartë për nxënësit në nevojë dhe ata në kushtet e fëmijës së ankuseses.
- Nga ana e Ministrisë së Arsimit, nuk është ndërmarrë asnjë veprim për zgjidhjen e situatës jo vetëm për vitin mësimor 2025-2026, por edhe pasi është ngritur ky shqetësim nga ana e Bashkisë Korçë.
- Për rrjedhojë, mospërfshirja e aplikimit të nxënësit S. Ç., i cili plotëson të gjitha kriteret joekonomike për përfitimin e bursës, tregon një trajtim të padrejtë dhe të pabarabartë, duke shkelur të drejtën kushtetuese për arsimim dhe detyrimet ligjore të institucioneve përgjegjëse për garantimin e barazisë në aksesin në bursat për nxënësit në nevojë dhe atyre në kushtet e fëmijës së ankuseses.

Komisioneri vlerëson se, qëllimi i VKM-së nr. 666/2019, të ndryshuar, është ndër të tjera të mbështesë financiarisht, kategori përfituese të veçantë, si: familjet që trajtohen me ndihmë ekonomike; nxënësit, fëmijë të personit/personave që gëzojnë statusin e invalidit apo fëmijë me aftësi të kufizuara, në mënyrë që këtyre fëmijëve tu garantohet e drejta për arsimim.

E drejta për arsim, është një e drejtë themelore e njeriut, e sanksionuar në nenin 57 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë dhe Shteti ka detyrimin që jo vetëm ta parashikojë, por edhe ta përmbushë këtë të drejtë duke e garantuar atë. Detyrimi për të përmbushur do të thotë që shteti duhet të marrë masa pozitive për të siguruar dhe lehtësuar gëzimin e të drejtave, sidomos për grupet shoqërore më të pamundura, të cilat në të kundërt, nuk do të kenë mundësi të kenë qasje në regjistrimin apo ndjekjen e arsimit.

Fëmija si çdo qenie njerëzore është bartës i të drejtave dhe si i tillë ka të drejtën për t'u arsimuar. Konventa Mbi të Drejtat e Fëmijës, e cila është ratifikuar nga vendi ynë, sanksionon të drejtën e fëmijës për t'u arsimuar mbi bazën e mundësive të barabarta dhe shtetet palë duhet të marrin masa për të inkurajuar frekuentimin e rregullt të shkollës dhe uljen e përqindjes së braktisjes së shkollës.

Ligji 69/2012 “Për Sistemin Arsimor Parauniversitar në Republikën e Shqipërisë”, i cili ka si qëllim garantimin e të drejtës kushtetuese për arsimim, sanksionon se, e drejta për arsimim garantohet pa u diskriminuar. Çdo nxënësi duhet t'i sigurohet e drejta për arsimim cilësor, si dhe shanse të barabarta për arsimim.

Bazuar në sa më sipër, Komisioneri vlerëson se, Bashkia Korçë dhe Ministria e Arsimit për të garantuar të drejtën për arsim të të gjithë fëmijëve, të cilët plotësonin kriteret respektive të parashikuara në VKM duhet të kishte parashikuar trajtimin me bursë të të gjithë fëmijëve që i plotësonin kushtet për përfitimin e saj.

Pra sa më sipër, fëmija i ankueses, V. P., është vënë në pozita diskriminuese, për shkak të aftësisë së kufizuar.

Strategjia Kombëtare për Arsimin 2021-2026⁸, ka si vizion të saj: “Sistem arsimor gjithëpërfshirës dhe i bazuar në parimet e barazisë dhe mësimin gjatë gjithë jetës, që mundëson formimin cilësor të të gjithë individëve, duke kontribuar në mirëqenien personale të tyre, si dhe në forcimin e demokracisë dhe integrimin e vendit në Bashkimin Evropian”.

Strategjia Kombëtare për Arsimin 2021-2026, ndër objektivat e saj specifik ka parashikuar dhe objektivin specifik A.2, ku citohet: “Sigurimi i mirëqenies sociale, emocionale dhe fizike të të gjithë nxënësve për të ulur braktisjen dhe për t’u mundësuar nxënësve të arrijnë potencialin e tyre të plotë;...”.

Një dokument tjetër strategjik i miratuar nga qeveria shqiptare me VKM-në Nr. 152, datë 13.03.2024, është dhe Strategjia Kombëtare e Mbrojtjes Sociale 2024-2030. Kjo strategji synon: “... të përmirësojë mirëqenien fizike, shoqërore dhe ekonomike të individëve, fëmijëve dhe familjeve, veçanërisht të atyre në kushte sociale ose ekonomikisht të pafavorizuara, duke garantuar shanse të barabarta dhe parimet e drejtësisë sociale. Strategjia synon reduktimin e varfërisë, sidomos varfërisë ekstreme, duke garantuar një jetesë dinjitoze për familjet/individin dhe fëmijët. Varfëria do të ulet, duke nxitur zhvillimin e kapaciteteve dhe aftësive të tyre nëpërmjet adresimit të nevojave në kontekstin e rehabilitimit, integrimin në tregun e punës dhe të shërbimeve shoqërore... Paketa mbështetëse me subvencione shtesë/bonuse për vaksinimin dhe arsimimin e fëmijëve, si dhe ofrimi i paketës së ndihmës në natyrë tregon vëmendjen e shtuar për të asistuar familjen në tërësi duke integruar të gjitha llojet e shërbimeve publike...”⁹.

Në rastin konkret, gjatë hetimit administrativ të kësaj çështje dhe provave të vëna në dispozicion nga palët, rezultoi se, pavarësisht ekzistencës së legjislacionit të aplikueshëm dhe faktit që nxënësit i sigurohet e drejta për arsimim cilësor dhe mundësi të barabarta, nxënësit e familjeve në nevojë dhe atyre me vështirësi u ofrohet kujdes i veçantë nga shteti, duke përfutur lehtësira në ushqim, mensa, bursa financiare, rezultoi që nxënësi S. Ç., fëmijë e subjektit ankues, nuk kanë përfutur këtë bursë, e cila u njihet sipas akteve në fuqi.

Megjithatë, duke mbajtur në konsideratë detyrimin dhe përgjegjësitë e shtetit për të vënë në dispozicion fonde publike për të garantuar aksesin në arsim, sipas meritës, pavarësisht nga mundësitë financiare të individëve, Komisioneri thekson se, vendosja e një sistemi të përshtatshëm bursash, përbën një nga mjetet për të siguruar realizimin e plotë dhe në baza të barabarta për të gjithë të të drejtës për arsim.

⁸ Miratuar me Vendim të Këshillit të Ministrave Nr. 621, datë 22.10.2021.

⁹ Objektivat e Strategjisë Kombëtare të Mbrojtjes Sociale 2024-2030.

Bashkia Korçë, për vitin shkollor 2025–2026, ka dështuar të mbulojë me fonde të veta nxënësit që plotësonin kriteret për bursë por nuk rezultuan përfitues për shkak të mungesës së kuotave nga Ministria e Arsimit, duke akorduar vetëm 40 kuota shtesë, pavarësisht rritjes së vazhdueshme të numrit të aplikantëve. Ky mosveprim përbën një shkelje të detyrimeve të pushtetit vendor ndaj familjeve në nevojë, duke pasur parasysh se Bashkia disponon instrumente ligjore dhe administrative për mbështetje sociale, dhe kjo problematikë e përsëritur ka qenë objekt rekomandimesh të Komisionerit për Mbrojtjen nga Diskriminimi, të cilat deri më sot nuk janë reflektuar me masa konkrete nga institucionet përgjegjëse.

Bazuar në tërësinë e fakteve dhe provave të administruara në lidhje me rastin konkret të V. P., Komisioneri vlerëson se Bashkia Korçë dhe Ministria e Arsimit nuk arritën të provojnë dhe të jepnin një justifikim objektiv dhe të arsyeshëm, lidhur me trajtimin e padrejtë, të pafavorshëm dhe të pabarabartë të cilit i është nënshtruar nxënësi S. Ç..

Sa më sipër, rezulton plotësisht e provuar lidhja shkakësore midis shkakut të mbrojtur, që në rastin konkret është aftësia e kufizuar, konkretisht statusi i ankuseses si person me aftësi të kufizuara, dhe trajtimin të pafavorshëm dhe të pabarabartë, të cilit i është nënshtruar nxënësi S. Ç..

Komisioneri arrin në përfundimin se, mospërfitimi i bursës për vitin shkollor 2025-2026 i fëmijës S. Ç., si pasojë e veprimeve dhe mosveprimeve të Bashkisë Korçë dhe Ministrisë së Arsimit, e ka ekspozuar atë ndaj një trajtimi të padrejtë, të pafavorshëm dhe të pabarabartë, duke iu mohuar e drejta për të përfituar këtë bursë sipas kriterit 2.3/d “nxënësit, fëmijë të personit/personave që gëzojnë statusin e invalidit” të Vendimit nr. 666, datë 10.10.2019 të Këshillit të Ministrave “Për kuotat financiare të ushqimit në mensa e konvikte dhe përcaktimin e kriterëve për përfitimin e bursave e të pagesave për nxënësit e arsimit parauniversitar në institucionet arsimore publike, i ndryshuar”, për shkakun e diskriminimit të pretenduar.

Bazuar në nenin 33, pika 10 të Ligjit nr. 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, përcaktohet se: “Vendimi përmban rregullimet dhe masat e duhura, duke caktuar edhe një afat për kryerjen e tyre”, ndërsa në nenin 33, pika 12, përcaktohet se : “Kur vendos masën, komisioneri siguron që ajo të jetë: a) e efektshme dhe parandaluese; dhe b) në përpjesëtim me gjendjen që e shkaktoi vendosjen e masës”.

Ligji nr. 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, i ndryshuar, në nenin 33/10, nuk ka përcaktuar masat që duhen marrë për rregullimin e situatës diskriminuese, por e ka lënë në diskrecionin e Komisionerit. Pra, Komisioneri rast pas rasti, vendos se cilat janë rregullimet dhe masat që duhen marrë në mënyrë që të sigurojë mbrojtjen efektive nga diskriminimi të personave që pretendojnë se janë viktima të diskriminimit. Ky ligj, nëpërmjet nenit 33/12, ka vendosur kriteret që duhet të ndjekë Komisioneri në përcaktimin e masës që ai jep nëpërmjet vendimeve të tij.

Bazuar në sa më sipër, Komisioneri vlerëson se, masa e duhur për rregullimin e situatës diskriminuese është marrja e masave nga ana e institucioneve përgjegjëse, që të sigurojnë dhënien e tarifës së bursës së mohuar për vitin shkollor 2025-2026.

Komisioneri vlerëson se Bashkia Korçë dhe Ministria e Arsimit duhet të kenë në konsideratë këto kategori nxënësish, të cilët, për shkak të gjendjes së vështirë ekonomike dhe faktit që fëmija është përfitues për shkak të të qenit fëmijë i një prindi me aftësi të kufizuara, ndodhet në kushte më vulnerabël, me qëllim garantimin, njësoj si për të gjithë nxënësit e tjerë, të së drejtës për arsimim dhe barazi në përfitimin e mbështetjes financiare.

Gjithashtu, Komisioneri vlerëson se Ministria e Arsimit duhet të marrë masa konkrete për të bashkëpunuar, koordinuar dhe konsultuar me njësitë e vetëqeverisjes vendore gjatë procesit të përcaktimit të kuotave, duke i përshtatur ato në mënyrë proporcionale me nevojat reale të bashkive. Ky proces është i domosdoshëm për të mundësuar vlerësimin dhe adresimin efektiv të problematikave të evidentuara, me qëllim shmangien e situatave të tilla në të ardhmen dhe garantimin e barazisë në aksesin ndaj përfitimeve, duke parandaluar sjellje me efekt diskriminues.

PËR KËTO ARSYE:

Mbështetur në nenin 32 dhe nenin 33, të ligjit 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi,

V E N D O S I:

1. Konstatimin e diskriminimit të nxënësit S. Ç.¹⁰, nga ana e Bashkisë Korçë dhe Ministrisë e Arsimit për shkak të *aftësisë së kufizuar*.
2. Bashkia Korçë dhe Ministria e Arsimit, të marrin masa, për sigurimin e fondeve të nevojshme dhe dhënien e tarifës së bursës për vitin 2025-2026 sipas kriterit të parashikuar në VKM-në nr. 666, datë 10.10.2019 “Për kuotat financiare të ushqimit në mensa e konvikte dhe përcaktimin e kritereve për përfitimin e bursave e të pagesave për nxënësit e arsimit parauniversitar në institucionet arsimore publike”, të ndryshuar, për nxënësin S. Ç..
3. Ministria e Arsimit dhe Bashkia Korçë, të marrin masa konkrete për sigurimin e numrit të kuotave të nevojshme për dhënien e bursave, për të gjitha kategoritë përfituese, sipas VKM-në nr. 666, datë 10.10.2019 “Për kuotat financiare të ushqimit në mensa e konvikte dhe përcaktimin e kritereve për përfitimin e bursave e të pagesave për nxënësit e arsimit parauniversitar në institucionet arsimore publike”, të ndryshuar.
4. Për të shmangur situatën e krijuar në rastin konkret, rekomandohet Bashkia Korçë dhe Ministria e Arsimit, të marrin masa, për një bashkëpunim më intensiv dhe të frytshëm, për koordinimin dhe konsultimin mes pushtetit vendor dhe atij qendror, gjatë procesit të hartimit kuotave në proporcion me nevojat e bashkisë.

¹⁰ Përfaqësuar në këtë ankesë nga nëna e tij V. P.

5. Brenda 30 (tridhjetë) ditëve nga marrja dijani për këtë vendim, Bashkia Korçë dhe Ministria e Arsimit, të njoftojnë Komisionerin, lidhur me masat konkrete të marra për zbatimin e këtij vendimi.
6. Në referim të nenit 33, pika 11, të ligjit nr. 10221, datë 04.02.2010, “*Për Mbrojtjen nga Diskriminimi*”, i ndryshuar, moszbatimi i këtij vendimi sjell si pasojë ndëshkimin me gjobë, sipas parashikimeve të pikës 13, të po këtij neni.
7. Kundër këtij vendimi lejohet ankimi në Gjykatën Administrative të Shkallës së Parë Tiranë, brenda 45 ditëve nga marrja dijani.

KOMISIONER

Genta Tafa (BUNGO)

(Shkaku: Aftësia e kufizuar)
(Fusha: Arsim)